

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นอกเหนือจากปัจจัยสี่ซึ่งสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์แล้ว การศึกษายังเป็นสิ่งจำเป็นอีกประการหนึ่งสำหรับชีวิต ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งสำหรับสร้างความสำเร็จให้กับคนทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และการศึกษายังเป็นกระบวนการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ตามที่สังคมต้องการ เพราะหลังจากที่บุคคลหนึ่งผ่านกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ของการศึกษาไปแล้ว อย่างน้อยบุคคลนั้นย่อมจะได้ทราบถึงเรื่องราวต่าง ๆ ของสังคมที่ตนเป็นอยู่และเข้าใจในลู่ทางที่จะปฏิบัติตนต่อไปในกาลข้างหน้า ดังความคิดเห็นของ อ้อม ประนอม (2527: 22) เกี่ยวกับผลจากการได้รับการศึกษาว่า ความเป็นผู้ ได้รับการศึกษา คือ ความเป็นคนดี มีความรู้ บุคคลที่ได้รับการศึกษาที่ดี จะบ่งบอกลักษณะความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือมีจิตที่ได้รับการขัดเกลา ได้รับการพัฒนาให้เป็นคนมีค่า ทำประโยชน์ให้แก่ตนเอง และสังคม ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าว เบอร์ทรันด์ รัสเซล (Bertrand Russel 1963: 212) ก็ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาจะก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม และสร้างวัฒนธรรมให้เกิดแก่บุคคล

นอกจากจะมีความสำคัญต่อบุคคลแล้ว สังคมและประเทศชาติก็ได้อาศัยการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐาน สร้างความเจริญ เป็นเครื่องมือพัฒนากำลังคน ช่วยทำให้พลเมืองของชาติเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพ รู้จักคิด ค้นคว้า และสร้างสรรค์เพื่อความเจริญก้าวหน้า ดังจะเห็นได้ชัดเจนจากเป้าหมายหลักของการศึกษาไทยในปัจจุบัน นั่นคือจัดเป็นการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งพัฒนาคนให้มีความดี ความงาม หรือเรียกว่าเป็น คนดี มีความรู้ ความสามารถ คือ รู้ และทำเป็น เป็นคนที่มีประโยชน์ต่อสังคม และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งทั้งหมดนี้ อาจจะสรุปได้อย่างชัดเจนอีกว่า ถ้าพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศได้รับการศึกษาดี ย่อมเป็นกำลังสำคัญที่จะทำให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองไปอย่างรวดเร็ว ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน (พระบรมราโชวาทฯ 2520: 3) ตอนหนึ่งความว่า

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เมื่อบ้านเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศย่อมทำได้สะดวก รวดเร็วและรวดเร็ว

หลักสูตร เปรียบดังผังของการจัดการ เรียนการสอน เพราะหลักสูตรบอกได้ว่า จุดมุ่งหมายที่ต้องการมีอะไรบ้าง จะใช้อะไร เป็นวัสดุทั้งด้านวัตถุและความรู้ เพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมาย จะต้องจัดและเตรียมอะไรบ้างที่จะช่วยในการเรียนการสอน วัสดุเหล่านั้นสัมพันธ์ กันในลักษณะใด หลักสูตรจึงมีความสำคัญเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการ นอกจากนั้น เอนก เพียรอนุถุลบุตร (2524: 1) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับหลักสูตรและการวาง จุดมุ่งหมายว่า การศึกษาเป็นกิจกรรมที่นอกจากจะผลิตบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการ ของสังคมแล้ว ยังทำหน้าที่ผลักดันสังคมให้พัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์อีกด้วย จึงต้องวาง จุดหมายไว้อย่างรอบคอบ ถี่ถ้วน และมองการณ์ไกล เพื่อให้ก่อประโยชน์ทั้งแก่ชีวิตและสังคม การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ แค่นั้น เพียงใด ซึ่งการวางแผนดังกล่าวก็คือ การวางหลักสูตรนั่นเอง แต่หลักสูตรที่ใช้ได้ดี ในสมัยหนึ่ง ในสภาพสังคมหนึ่ง ย่อมจะล้าสมัยได้เมื่อสภาพสังคมได้เปลี่ยนไปตามอิทธิพล และแรงผลักดันต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา หลักสูตรอันเป็นหัวใจของการศึกษาจึง เป็นสิ่ง ที่ควรได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังเช่น จูเลียส เค โนเยียเร (Julius K. Nyerere 2517: 19) กล่าวว่า ในการปรับปรุงการศึกษานั้น สิ่งที่จะต้องเปลี่ยนแปลงคือ หลักสูตร ส่วนในด้านการจัดหลักสูตร ก่อ สวัสดิ์พาศิษย์ (2523: 65) ให้ข้อคิดเห็นว่า หลักสูตรควรเปลี่ยนรูปโดยถามตัวเองว่า คนที่จบชั้นมัธยมศึกษาชั้นนั้นควรจะเป็นคนที่มีคุณภาพ อย่างไร มีความมุ่งหมายอย่างไรในการให้การศึกษาแก่เด็กในระดับนี้ เพื่อให้เกิดคุณภาพ อยุ่อย่างนั้น และควรสอนวิชาต่าง ๆ อยุ่อย่างไร

เมื่อก้าวถึงการพัฒนาหลักสูตร ก็หมายความว่า จะต้องเกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ต่อเนื่องสัมพันธ์กันไปทั้งระบบ มีการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษาทั้งหมด เพื่อให้เกิดความเข้าใจถูกต้องและปฏิบัติไปในแนวเดียวกันอยู่เสมอ ดังเช่นที่ สวัสดิ์ จงกล (2521: 20) กล่าวว่า

การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษา ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่เนื้อหาของ หลักสูตร การพัฒนาวัสดุหลักสูตร ได้แก่ แผนการสอน บันทึกการสอน คู่มือครู ฯลฯ และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ แบบเรียน หนังสือ ประกอบการเรียน ตำราอ้างอิง เอกสาร-สิ่งพิมพ์ เป็นต้น ตลอดจนการพัฒนากระบวนการเรียน การสอน การวัดและประเมินผลการศึกษา

แต่การพัฒนาหลักสูตรเป็นงานที่มีกระบวนการซับซ้อน ย่อมเกิดปัญหาในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน การยกร่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำหลักสูตรไปใช้ ย่อมมีปัญหามากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการบริหาร การบริการ ความพร้อม ด้านงบประมาณ บุคลากร และวิธีการสอนของครู สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้เกิดอุปสรรคในการนำหลักสูตรไปใช้ทั้งสิ้น ดังนั้นก่อนที่จะพัฒนาหลักสูตร ควรจะได้ศึกษาสภาพที่แท้จริงของสิ่งดังกล่าว เพื่อจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขในวิธีการปฏิบัติให้ถูกต้อง เหมาะสมและบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็จะได้อสอดคล้องตามนโยบายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529: 75-76) อีกด้วย ซึ่งมีบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรโดยตรง ได้แก่ข้อความในข้อ (4), (12), (13), (16) และข้อ (17) ดังต่อไปนี้

- ข้อ (4) ปรับปรุงระบบบริหารการศึกษา ให้มีการประสานสัมพันธ์กัน และกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาไปสู่ระดับจังหวัด และสู่โรงเรียนให้มากที่สุด
- ข้อ (12) จัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อผดุงส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม โดยเฉพาะในด้านคุณธรรม จริยธรรมและศิลป ให้แก่นักเรียน และสนับสนุนให้ใช้บุคลากรสถาบัน องค์การในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานดังกล่าว
- ข้อ (13) จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความเป็นพลเมืองดีในระบบอบประชาธิปไตย การรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองและของผู้อื่น ความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคม
- ข้อ (16) จัดฝึกอบรมครู ทั้งก่อนประจำการและระหว่างประจำการให้ครูสามารถสอนผู้เรียนให้คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น
- ข้อ (17) จัดกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ เน้นภาคปฏิบัติ เป็นสำคัญ

ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่มีความสำคัญมากวิชาหนึ่งในหลักสูตรมัธยมศึกษาของไทยมานาน ผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการศึกษาได้เล็งเห็นประโยชน์อันยิ่งใหญ่ที่จะเกิดแก่ชีวิตและสังคมของปวงชน และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแห่งความก้าวหน้า เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นั้น ความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ภาษาอื่น ๆ นอกจากภาษาไทย ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรมของชาติอื่น เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารและเพื่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างนานาชาติ ภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ และความจำเป็นที่ต้องเรียนรู้ภาษาอื่น ๆ นอกจากภาษาแม่ นั้นแผ่กว้างไปทั่วโลก ดังที่ เนลสัน บรูคส์ (Nelson Brooks 1960: 7) กล่าวว่า

ภาษาประจำชาติ คือ สิ่งที่ยึดเหนี่ยวแล้ว ถ้าเราไม่ปรารถนาจะท่องเที่ยวไปในสถานที่อื่นหรือไม่อยากจะทำถึงสถานที่หรือเรื่องราวของดินแดนอื่น ๆ ซึ่งหากจะติดต่อสื่อสารกันเมื่อใดจะต้องใช้สิ่งที่นอกเหนือจากภาษาของเราหรือวิธีการติดต่อสื่อสาร

อย่างเช่นปัจจุบันจะกระทำได้ เมื่อนั้นเราจะรู้สึกถึงความรู้อันจำกัดและความจำเป็นที่จะต้องรู้ภาษาอื่นอีกด้วย

เอฟ.จี. เฟรนช์ (F.G. French 1980: 5) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้กล่าวถึงความเหมาะสมที่จะเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองนอกไปจากภาษาแม่ว่า ภาษาอังกฤษมีความเหมาะสมที่จะเรียนเป็นภาษาที่สอง เพราะเป็นภาษาที่ได้เจริญแพร่หลายไปทั่วโลก เป็นสื่อกลางแห่งความคิด ความเข้าใจระหว่างประเทศ และนับเป็นภาษานานาชาติ (International Language)

การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในประเทศไทยนั้นได้เริ่มกันมานานแล้ว ลัดดา สุวรรณกุล (2518: 87-89) ได้เรียบเรียงเกี่ยวกับการเรียนภาษาสมัยโบราณว่า ภาษาดังประเทศ เข้ามามีส่วนในหลักสูตรสามัญศึกษาชั้นสูงก่อนแล้วค่อยขยายลงไปในระดับต่ำ ๆ มีทั้งภาษาที่ปรากฏในหลักสูตรภาษาโบราณ และภาษาปัจจุบันได้แก่ ภาษาบาลี อังกฤษ มลายู ฝรั่งเศส เยอรมัน และจีน เป็นต้น แต่ปัญหาของการสอนทุกภาษาขี้นี้ไม่มากเท่าภาษาอังกฤษ เพราะเป็นภาษาที่ขยายลงไปในระดับต่ำเร็วกว่าภาษาอื่น และจากตัวอย่างดังกล่าวก็มีประเด็นชวนให้คิดต่อไปว่าปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเพราะเหตุใด จวบจนปัจจุบันนี้ในแง่ผลที่ได้รับคือ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้ตามความต้องการของนักเรียน มีความสำเร็จอยู่ในระดับใด นักเรียนจะเสียเวลาเรียนไปโดยเปล่าประโยชน์หรือไม่ เมื่อเทียบกับเวลาและงบประมาณที่เสียไป

อย่างไรก็ตาม หลักสูตรการศึกษาของไทยเราก็มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอมา และในทุก ๆ ครั้ง กระบวนการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ก็ได้รับการทบทวน ปรับปรุงมาโดยตลอด โดยเนื้อหาที่มุ่งเน้นในการปรับปรุงนั้นก็ดำเนินไปตามแนวทาง และความผันแปรของสภาพเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละยุค แต่เราก็ไม่สามารถกล่าวได้ว่าการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษประสบความสำเร็จ ดังที่ ทรงพร อิศโรสุกุล และสุชาดา นิมมานนิตย์ (2525: UE1) กล่าวว่า

อุปสรรคสำคัญที่ทำให้การสอนภาษาอังกฤษไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรก็เพราะ เราสอนในโครงสร้างไวยากรณ์ภาษาอังกฤษมากกว่าที่จะสอนผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาได้ ฟังได้ พูดได้ อ่านได้ เขียนได้ บัณฑิตของเราเมื่อจบการศึกษาชั้นอุดมศึกษา จะผ่านการเรียนภาษาอังกฤษมาไม่น้อยกว่าคนละ 12 ปี

(ไม่นับระดับประถมและอนุบาล) แต่ชุดภาษาอังกฤษไม่ได้ อ่านหนังสือพิมพ์ไม่
รู้เรื่อง ฟังข่าวภาษาอังกฤษทางวิทยุโทรทัศน์แล้วจับความไม่ได้ ยิ่งการเขียน
ยิ่งไม่ต้องพูดถึง เพราะแทบจะใช้การไม่ได้เลย

ลัดดา สุวรรณกุล (2518: 188) ได้สรุปเกี่ยวกับหลักสูตร ฉบับพุทธศักราช 2503
ว่า นับเป็นหลักสูตรฉบับแรกที่มีความสมบูรณ์มากที่สุดในด้านความมุ่งหมาย เมื่อเทียบกับหลักสูตร
ทุกฉบับที่เคยมีมา คือมีความมุ่งหมายระดับหลักสูตร ระดับหมวดวิชาและระดับวิชาด้วย (ในบางวิชา)
ในด้านเนื้อหาวิชาและอัตราเวลาเรียนนั้น ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีวิชาให้เลือกมากขึ้น
พร้อมทั้งได้จัดวิชาต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กันให้อยู่ในหมวดวิชาเดียวกัน ในด้านกระบวนการ
เรียนการสอนก็นับว่าเป็นช่วงระยะที่ไทยได้รับอิทธิพลทางการศึกษามาก จากโครงการที่
ส่งเสริม แลกเปลี่ยนทางการศึกษา การฝึกอบรม งบประมาณการศึกษาขององค์การต่าง ๆ ทั้งในและนอก
ประเทศ เทคโนโลยีทางการศึกษา เข้ามามีบทบาทมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติจริง ครูส่วนมากยัง
ยึดวิธีสอนแบบเก่า และยึดหนังสือเรียนเป็นที่พึ่งเหมือนเช่นเคย เช่นเดียวกับ กษมา
อัจฉริยะศาสตร์ (2519: 1) ที่ได้ให้ความคิดเห็นว่าการสอนภาษาอังกฤษล้มเหลว เพราะ
ความไม่พร้อมของผู้สอน คือ ขาดความรู้ในด้านเทคนิคการสอน ไม่ทราบความถูกต้องในสิ่งที่
จะสอน ผู้เรียนก็ไม่พร้อมที่จะเรียน เพราะไม่เห็นประโยชน์จึงไม่สนใจและไม่ตั้งใจเรียน
ส่วน กานดา ณ ถลาง (2515: 63) มีความเห็นในเชิงจิตวิทยาและกล่าวว่า การสอน
ภาษาอังกฤษแก่นักเรียนไทยนั้นมีแรงจูงใจแบบวัตถุ คือ เห็นว่า ภาษาอังกฤษเป็นเพียงเครื่องมือ
ที่จะทำได้ความรู้จากต่างประเทศ และช่วยเป็นแนวทางที่จะเรียนในชั้นสูงเท่านั้น นักเรียน
จึงไม่สนใจในชนชาติและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา การเรียนจึงไม่ได้ผล ซึ่งความคิดดังกล่าว
สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิกา วัฒนบุญย์ (2523: 96) ที่พบว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการ
สอนโดยสอดคล้องวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาด้วย มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มที่สอนแบบธรรมดา
ด้วยเหตุนี้จึงพอจะกล่าวได้ว่า ความไม่สำเร็จของหลักสูตรฉบับก่อน ๆ นั้น โดยเฉพาะในด้าน
การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่เป็นเพราะการนำไปปฏิบัติจริงไม่สอดคล้องกับหลักสูตร
รวมทั้งความไม่พร้อมในด้านอื่น ๆ ของครูและนักเรียนเองด้วย

สำหรับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 นั้น เนื่องจากได้ยกเลิก
การแบ่งนักเรียนออกเป็นแผนก ๆ ได้แก่ แผนกวิทยาศาสตร์ แผนกศิลปะ และแผนกทั่วไป และ
ได้ยุบรวมสายสามัญกับสายอาชีพด้วยนั้น ในหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษก็ได้เปิดวิชาให้เลือกเรียนได้
มากขึ้น พร้อมกับได้เปลี่ยนการวัดและประเมินผลจากเดิม มาใช้ระบบหน่วยการเรียน โดย
นักเรียนจะเลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษได้ไม่เกิน 40 หน่วยกิต แต่ในด้านจุดประสงค์ของ

หลักสูตรนั้นไม่ได้แตกต่างไปจากเดิมมากนัก ด้านการจัดการเรียนการสอนได้มุ่งเน้นความรู้ในเนื้อหาวิชา และการท่องจำมากขึ้นจนบางครั้งแบบทดสอบ เดิมก็ เป็นสิ่งที่ครูนำมาใช้ เป็นคู่มือในการสอน ควบคู่ไปกับแบบเรียน เพื่อให้ นักเรียนจำคำตอบและสามารถทำข้อสอบได้ เป็นผลให้จุดมุ่งหมายและระบบงานต่าง ๆ ที่วางไว้ อย่างดี ต้องไร้ความหมายและไม่เกิดประโยชน์อะไรอย่างน่าเสียดาย ทั้งนี้สอดคล้องกันกับข้อเสนอแนะของ จอห์นสัน มอร์โร (Johnson Morrow 1981: 10) เกี่ยวกับความสำเร็จของการสอนภาษาต่างประเทศว่าขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย การมีหลักสูตรที่ดีช่วยแก้ปัญหาสำคัญไปได้เปละะหนึ่งเท่านั้น ถ้าจะสอนให้ผู้เรียนสื่อสารได้จะต้องให้ความสำคัญต่อ กระบวนการเรียนการสอน เท่า ๆ กันกับ การร่างหลักสูตร

ประกอบกับในระยะต่อมาได้มีการตื่นตัวในการศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาถิ่นมากขึ้น โดยคำนึงถึงการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ทางสังคม นักการศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ส่วนหนึ่งได้มุ่งความสนใจไปยัง ภาษาที่นำมาใช้ (Language in Use) มากกว่า ตัวภาษา หรือการเรียนหลักภาษา (Language Usage) เพราะเห็นว่าความสามารถในการสื่อสารมิได้อาศัยความรู้ทางไวยากรณ์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะต้องใช้ภาษาได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ภาษานั้นใช้สื่อความหมายอีกด้วย การจัดการเรียนการสอนจึงควรมีลักษณะแตกต่างกันไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ รูปแบบของภาษา ต้องใช้ให้เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ เน้นที่การสื่อความหมาย และหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงบทบาทของผู้เรียน เป็นสำคัญ

เมื่อความเจริญก้าวหน้าของนวัตกรรมทางการศึกษามีมากขึ้น ประกอบกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ หลักสูตรการศึกษาจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องตามไปด้วย กระทรวงศึกษาธิการจึงได้เปลี่ยนโครงสร้างการศึกษาจากระบบ 7:3:2 มาเป็นระบบ 6:3:3 และได้ประกาศใช้หลักสูตรใหม่ทั่วประเทศ คือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ซึ่งจากส่วนหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ กาญจนนา ปราบพาลและคณะ (2527: 12) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรใหม่ว่า นอกจากจะมุ่งส่งเสริมให้นักเรียน

ส่วนหนึ่งได้ศึกษาต่อ ยังได้เน้นให้นักเรียนอีกส่วนหนึ่งได้มีความรู้พื้นฐานสำหรับประกอบอาชีพได้ โดยเปลี่ยนปรัชญาจากการเน้นเนื้อหาเป็นการเน้นกระบวนการ (Process) และทักษะทางด้านความคิด (Thinking) มากกว่าความรู้ความจำ (Knowledge)

อนึ่ง การประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2524 ในครั้งนี้ นับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรครั้งใหญ่ ไม่เหมือนกับการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรอย่างใน ฉบับก่อน ๆ แต่เป็นการยกโครงสร้างทั้งระบบคือ เปลี่ยนโครงสร้าง เป้าหมาย จุดประสงค์ กระบวนการเรียนการสอน เกณฑ์การจบหลักสูตร วิธีวัดและประเมินผล ตลอดจนแบบเรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ซึ่งทั้งหมดนี้ก็เป็นไปบนพื้นฐานความมุ่งมั่นที่จะปิดกั้นช่องว่าง และขจัดอุปสรรคทั้งมวลดังที่เคยประสบมาให้หมดสิ้น และเนื่องจากนักเรียนที่เรียนตามเนื้อหาของหลักสูตรใหม่นี้ เพิ่งจะสำเร็จการศึกษาครบวงจรของหลักสูตร คือ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไปไม่นานนัก ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรวิชา ภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไปใช้ในโรงเรียน ซึ่งนับเป็นการติดตามศึกษาขั้นสุดท้าย ตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร คือ การตรวจสอบกระบวนการใช้หลักสูตรและการสอน ดัง เช่นที่ เอกวิทย์ ฌ กลาง (2526: 6) ได้อภิปรายในเรื่อง นโยบายและแนวทางการติดตามผลและแนะนำการใช้หลักสูตรว่า

ควรไปศึกษาว่าหลักสูตรที่ประกาศใช้ไปแล้วนั้น โรงเรียนนำไปปฏิบัติได้ตรงตาม วัตถุประสงค์และหลักการของหลักสูตรหรือไม่ มากน้อยเพียงใด มีปัจจัยพื้นฐานและ สิ่งแวดล้อมอะไรที่ช่วยให้โรงเรียนทำได้สำเร็จ ถ้าโรงเรียนปฏิบัติตามไม่ได้ต้อง ศึกษาว่าสาเหตุเกิดจากอะไร ซึ่งโรงเรียนคงต้องการคำแนะนำแก้ไขโดยเร่งด่วน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนรัฐบาล กรุงเทพมหานคร ในด้านการบริหาร การบริการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรวิชา ภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2524 และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2528 เกี่ยวกับการนำหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2524 ไปใช้ในโรงเรียน

2. ตัวอย่างประชากรคือ ผู้บริหารจำนวน 90 คน และครูภาษาอังกฤษจากระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 270 คน รวมทั้งสิ้น 360 คน

ข้อตกลงเบื้องต้น

คำตอบที่ได้รับจากแบบสอบถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยถือว่าผู้ตอบแบบสอบถามด้วยความรู้สึกที่แท้จริงและเต็มใจ ดังนั้นจึงเป็นคำตอบที่เชื่อถือได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ที่จะนำไปใช้ในการวางแผนและดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อไป

2. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร และครูภาษาอังกฤษ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ เช่น สถาบันผลิตครูภาษาอังกฤษ กรมวิชาการ และหน่วยอบรมครูประจำการได้ทราบสภาพและปัญหาที่แท้จริงในการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2524

3. เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้สนใจอื่น ๆ ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษต่อไป

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ หมายถึง หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2524

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง การศึกษาที่รัฐจัดให้กับนักเรียนต่อจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปอีก 3 ปี ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

วิชาภาษาอังกฤษ	หมายถึง รายวิชา เรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2524 หมวดภาษาอังกฤษ ที่เปิดสอน ในโรงเรียนรัฐบาล กรุงเทพมหานคร ได้แก่ กลุ่มวิชาหลัก กลุ่มวิชาเสริม และกลุ่มวิชาทักษะเฉพาะ
การนำหลักสูตรไปใช้	หมายถึง การที่โรงเรียนมัธยมศึกษา นำเอาหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2524 ไปใช้ในการบริหาร การบริการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การ วัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษ
โรงเรียน	หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล กรุงเทพมหานคร สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจัด การศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5-6
ผู้บริหาร	หมายถึง ผู้อำนวยการ หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดภาษาต่างประเทศ
ครู	หมายถึง ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย